

az Moll A. l. egynakcsabb rhév, rögzött a legkülönbö- bdek óta min.

K. 2.--

Mag Moll A. anteti és a MOLLS Franzbrantwöh and Satz

ító által

eljutottak

és a vésztésig.

gőgyszer- társában.

677-1.

ny.

az 1881 :

ennel köz-

ásbírósg-

se követ-

ti ügyvéd

e torontál-

gmond és

llen 1200

nius 23-án

tás utján

következő

1 jégszek-

nyilvános

kir. járás-

gzése foly-

nek 1906.

50% ka-

r. 76 fill.

költségek

házánál

augusztus

ridőül ki-

andékozók

nak meg,

1881. évi

ben kész-

igérőnek

el fognak

ő ingósá-

tatták és

olna, ezen

értelmé-

Engel,

végrehajtó.

uló

rontalm.)

el,

minden

iasis és

ülmulja

rendel-

gyógyul-

gyógy-

stb. stb.

alulirt

NO.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 170. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, július 27.

Kenyérhiány.

Nagybeeskerek, július 27.

(Dr. Cz. G.) Minap jelentette lapunk, hogy Zalaegerszeg okos példája utánzásra talált egynemelyik délmagyarországi községben, hol a hus-uzsorások letörésére hatósági mézarszékeket állítottak a község. Kiegészítésül hozzá teszem, hogy budapesti és vidéki vállalkozók a marhahusnak kilóját 105 fillérért kínálják állandó megrendelőnek és naponta friss húst szállítanak a megrendelő házához. A megrendelő tehát nincs kitéve sem a székálló legény szeszélyének, sem a szakácsnő nyereszkesedésének, mert friss és javabeli húst kap asztalára.

Kérdés már most, hogyan adhatja ez a szállító a hus kilóját 52 krajcárért, mikor a városokban 70—80 krt. kell azért fizetnünk? Honnan veszi hozzá a vágómarhát, mikor az agráriusok kedvéért épp úgy tilalmas behozni Szerbiából húst, mint Romániából olcsó búzát?

Ez eléggé mutatja, hogy suskus van a dologban. A városok kipumpolása s a fogyasztó közönség agyonkoplaltatása a főcél, csak hogy megmaradjanak a drága hus- és liszt-árak.

Igy vagyunk a kenyérral is. Ez idén 38 millió mm. buza termett az országban, a délvidéken, nevezetesen Torontálban holdanként 7—12, sőt Rogendorf vidékén s a dunai kiöntéseken 15 métermázsra. A buza ára mégis 11 forinton felül áll s a liszt 30—34 korona. Az ember szinte nevetne e termelési és ár-anomálián, ha nem volna ez a tény végtelen szomorú és következményeiben rendkívül veszedelmes spekulálás.

Azt már senki sem hiszi ugyan, hogy extra Hungaria non est vita, si est vita, non est ita: Nincs Magyarországon kívül élet s ha van, nem olyan, mint nálunk, mert hazánk aránylag kevesebbet termel, mint kellene s a kulturországok között a legdrágább ország Európában.

Felháborító mégis, hogy az ember

Párisban 120 fillérért tisztességesen megédelhet, nálunk pedig finomabb sültet sem adnak 120 fillérért, nem 4 fogás ételt. Felháborító továbbá, hogy a párisi börzén szintén 22—23 frankon kél el a buza, Berlinben 24—25 frankon és nálunk, a kukorica- és a buzatermelés híres országában, szintén 22 koronán felül fizetik a búzát!

Arról már nem is szólok, hogy ha egyszer felrugtatják a kenyér árát, leszálhat a buza ára felényire — a kenyér a régi árban marad. Ez közismert dolog.

Pedig ez nem oly jelentéktelen, hogy nem érdemes volna róla beszélni és írni. Mert tudnunk kell, hogy Európa összes mivel (nem balkáni) országai között a mi népünk él legrosszabbul és a legdrágábban. Nem mese például, hogy ruthénség megörölt nyírfa kérget és korpát kever a kenyérlisztbe, hogy a tótság hónapokon keresztül nem lát fehér kenyeret, húst éppen nem eszik, nem mintha nem szeretné, de mert nem telik. A szárnyast eladja. A magyar földmives sem azért eszik zöldpaprikát, nyers uborkát és ebédet dinnyét, mintha az igen tápláló és jó eledel lenne, de mert eladni kénytelen termését, szárnyasát, hogy adóra, bérletre jusson. Hát ha valaki összeírná, hogyan táplálkozik a szegény iparos, a gyári lány a városokban!! Épületes lajstromot olvasna. A „Turul” cipőgyárban például olcsó, hitvány gyümölcs, uborka, meg száraz kenyér annak a szegény munkálánynak a kosztja, ki néha egész családját tartja hetiberén. Este rántott levessal fekszik le, hogy másnap 10—12 órát dolgozhassék. Most télen történt itt Beeskereken egy gyári 14 éves, tüdőbetegségbe esett lánykával, hogy a szó-szoros értelemben éhen halt. Főlépülése után tápláló eledelt és bort rendelt neki az orvos, de honnan vegye ezt a bort és pecsenyét mosonő anyja? Az éhes lábbadozó száraz kenyérhéjjakat majszolt és belepusztult.

Persze efféle esetről nem irnak a jólakottak lapjai. A szegénység martirjai néma szenvedők. A modern jótékonyág pedig merő humbug, egy-két szerepelni vágyó gavallér, vagy divathölgy sportmultsága, nem a krisztusi szeretet igaz cselekedete. Csupán Szent Antal kenyere teszen kivételt. Itt is Nagybeeskereken, más-hol is szekérszámra osztogatnak ingyenkenyeret az éhezőknek. Nem mondom, hogy római módra, közkölségen etetni kell a társadalom nyomorultjait, hogy kenyéren kívül színházi jegyeket is adjunk nekik, (Panem et circenses) azt is jól tudom, hogy sok érdemtelten jut ingyen kenyérhez, csupán azt vitatom, hogy miként egykor Rómában, nálunk is állami érdek az olcsó kenyér, hogy mindenki legalább kenyérral lakjék jól, ha még vasárnap sem rotyog fazekában hus. IV. Henrik tyukról beszélt, mi szerényebbek vagyunk, megelégszünk akár birkahussal, csak hogy a szegény ember is juthasson hozzá Mert amely nép éhez, az könnyen lázad. A francia forradalmat koplaló tömegek csinálták. Taine és Kautsky cáfolhatatlanul kimutatták, hogy az osztályharc és forradalom nevelő anyja az éhség, vagy a silány koszt. Fontosabb dolog tehát az iránt érdeklődni, eszik-e mindenki Magyarországon, mint azt lesni, melyik kenyélfutó futott be elsőnek a londoni olimpiai versenyen?

A vasárnapi munkaszünet reformja. A vasárnapi munkaszünet mai rendezetlen állapota sok kifakadásra adott okot, nemcsak a kereskedők és az iparosok, hanem az alkalmazottak között is. Sok száz kérvény és felirat fekszik a kereskedelemügyi miniszteriumban és az országgyűlés irattárában, melyek mind a vasárnapi munkaszünet reformját, illetve annak rendezését sürgetik. A sok kérésnek — úgy látszik — végrevalahára lett is eredménye, mert a kereskedelemügyi miniszteriumban már elkészült a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat, amelynek lényege az, hogy az üzletek a fővárosban egész nap zárva maradnak, kivéve az élelmiszereket árusító boltokat, melyeknek zárórája délelőtt 10

A „TORONTÁL” tárcája.

Légyotton.

Tíz napi könyek és zárt zsaluk után először ült Pascalné asszony egyedül az ebédő asztalánál s próbálta újra kezdeni az életet. A reggelizésnek ez az órája volt legkedvesebb része a napnak előtte hosszú évek óta. A fia, az ő kedves Raoulja, esténként gyakran házon kívül szokott ebédelni, de ezt a reggeli találkát mindig fenntartotta az anyjának, mikor is matróna kedvére elnézegethette őt, társalaghatott vele, pirongathatta kissé henye élete miatt, melyet mint gazdag, vigkedélyű szép legény folytatott.

Rendesen késő este tért haza s miután megcsókolta az anyját, ment a bajuszát pödörgetni a tükör előtt, naiv örömmel a fölött, hogy olyan erős, egészséges és olyan csinos.

És most, hogy nincs többé, hogy huszonöt éves élte virágjában brutálisan elragadta a roncsoló toroklob, e jól ismert részletek emléke csak növelte az anya fájdalmát.

Az egyetlen teríték mellé volt helyezve a reggeli posta, egész halmaz részvétet kifejező levél. Az agg urnő nyole nap óta kapta már ezeket a banálisan udvarias iratokat. És amint egyenkint a kezébe vette őket, hirtelen el-sápadt.

Egy színes borítékon, melyből gyöngye illat áradt ki, női irással ez a címzés volt olvasható: „Pascal Raoul urnak, Páris, Medicis-utca”.

Mohón felkapta és mintha félne, hogy meglepik, a kebelébe csuszattatta. Azután anélkül, hogy a felhordott reggelizés nyulna, a fia szobájába ment, leült a kis diványra, melyen Raoul heverésze szivarozgatni szokott. És az anya ott maradt egy percig egész testében reszketve, hő

vágy fogta el, hogy elolvassa a levelet s egyuttal attól félt, hogy valami fájó leleplezés van benne, mely sérti az ő gyászát. A kíváncsiság mégis győzött. Felszakította a borítékot és olvasta, amint következik:

„Irok neked, hogy kipöröljelek, kedves Raoulom. Mult szombaton a színházi próba után rendes találkozási helyünkre, a Montsouris-parkba siettem abban a boldog hitben, hogy ott találalak. Mint mindig, most is ezer dolgot akartam neked elmondani s elbeszélni a mi apró kulisszapletykáinkat, melyek tégedet annyira mulattatnak s melyeket úgy szeretek eldarálni, mikor karjaidban tartasz.

„Miért nem találalak ott, édesem, a mi faszorunkban, a tő partján. Szomorúan, leverten vártalak, míg csak be nem zárták a parkot. Az ör kitessékelt. Nem hiszem, hogy haragszol rám s nem akarom, hogy beteg légy. Azért is ma este öt órakor várni foglak a tő faszorban. El ne maradj, mert látod, a multkor is sokat sirtam”.

Ez volt az egész. Ugyanaz nap, hogy a lányka hasztalan várta őt, lepte meg és sujtotta földhöz Raoul a halál.

Az elolvasott levél a szőnyegre csuszott le s a matrónát sajtóságos ellágyulás fogta el, vigasztaló, nagyon édes arra a gondolatra, hogy a fia mégsem tűnt el egészen, miután még várta valaki őt a világon.

És egyszerre az a gondolata támadt, hogy ő maga megy el arra a légyottonra, hogy lássa azt a lánykát s valami ürügy alatt beszédbe ereszkedjék vele, hogy beszélhessen vele a fiáról — nem mint holtról, akit nem lát többé, hanem mint utasról, kinek a visszatérése még mindig lehetséges, még mindig remélhető.

Jóval a kiütött idő előtt csipkekendőbe burkolózott és utnak indult. Belépett a parkba, megkereste a tő faszorát, leült egy padra és hátra

hajtván a fátyolát, hosszasan elmerengett ezen a külvárosi tájon, melyen az ő fia egykor a szemeit legettette. Így éldelte fájdalomnak kéjét és elragadtatásában majdnem azt várta, hogy valamelyik faszor kanyarulatánál felbukkani látja Raoul-t.

Végre a távolban egy fiatal nőt pillantott meg s előérzete által figyelmeztetve, így szólt magában:

— Ez az!

Az idegen közeledett a padhoz és miután körülnézett, leült.

Az anya nem tudta levenni szemeit erről a kedves arcról, melyet az ő fia szeretett. Egő féltékenység mardosta a szívét s dulta fel az arcát. De újra a lányára függesztette tekintetét s néma fájdalomnak láttára szánalom fogta el. Nem tudta, hogyan szólítsa meg, micsoda banális szót használjon.

De végre, miután a napot leáldozni látta s távozni a park kertészeit a szerszámjaikkal a vállokon, fuldokló hangon mondta:

— Kisasszony, ugy-e bár Raoul várja?

A lányka felszökött; arca lángba borult, hebegett és felkelt, mintegy menekülni akarva.

— Istenem, asszonyom... kitől tudja azt?

Az anya nagyon halkán folytatta:

— Ne ijedjen meg, gyermekem; ide küldtek, hogy értesítem magát. Raoul ma nem jön.

El kellett neki utazni... elutazott, hosszú utra ment.

— Anélkül, hogy bucsut vett volna tőlem, anélkül, hogy egy sort irt volna? mondta a lányka fájdalmasan. És őnt bizta meg asszonyom?... De tulajdonképp kicsoda ön és miért akarja, hogy én higgyek önnek?

A matróna érezte, hogy könyek gyűlnek a szemeibe. Egészen félre vonta a fátyolát s mosolyogni erőlködve mondta:

óra lett. A vidéken az összes üzleteket déli tizenkét órakor kell majd zárni, míg a határszéltől tíz kilométernyire fekvő városok délután 5 óráig tarthatják nyitva üzleteiket. A törvényjavaslat megbeszélésére a kereskedelemügyi miniszter ankétet akar összehívni, melyet még augusztus folyamán szeretne megtartani, úgy, hogy a javaslatot az őszi ülés-szakban elő lehessen terjeszteni.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7^{1/2} óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Hajas Ester körmendi állami polgári iskolai rendes tanitónőt a nagykikindai, Valkovszky Olga nagykikindai polgári iskolai tanitónőt pedig az abonyi állami polgári iskolához athelyezte.

— **A főispán automobil-utja.** Megirtuk már, hogy Botka Béla főispán néhány nappal ezelőtt automobilján Hamburgba indult. Egy Hamburgban, 23-án feladott levelezőlap révén most arról értesülünk, hogy a főispán megérkezett a kitűzött célhoz s 2-3 nap múlva már visszafelé indul. Az utat visszafelé szintén automobilon fogja megtenni és pedig Hamburgból Berlinen, Drezdán, Prágán, Karlsbadon, Marienbadon, Bécsen, Budapesten és Mohácson át Nagybecskerekre. A főispánt érdekes utazásáról e hét végére, pénteken vagy szombaton várják haza.

— **Allamsegély.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a roggendorf-ittvarkői tejszövetkezetnek ezer korona államsegélyt engedélyezett.

— **A főgimnáziumi bizottság ülése.** Nagybecskerek város főgimnáziumi bizottsága ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen az itteni főgimnáziumnál megüresedett rendes tanári és a tornatanítói állást töltik be. A Zaka Gyula nyugdíjazásával megüresedett rendes tanári állásra pályázatok: Edelényi Mihály, Heger Flóris, Lendvay Márton, Saruecky Ferenc és Szász József. A tornatanítói állásra pályázatok: Berezzy János, Osztie Béla, Tóth József és utólag adta be pályázatát Christian Jenő. Az ülés eredményéről lapunk holnapi számában számolunk be.

Mint lapunk zártakor értesülünk, a bizottság a két állásra egyhangulag Lendvay Mártont és Christian Jenőt választotta meg.

— **Öreg barátnője vagyok.** Raoul bizalmat helyezett bennem.

De anélkül, hogy felelné rá, a kis színésznő a rémület egy nemével szemlélte azt, aki beszélt hozzá s a hirtelen feltűnt hasonlóság által meglepetve, halkan így szólt:

— Asszonyom, ön meg akar engemet csalni: ön nem barátnője Raoulnak, hanem az édes anyja.

S amint a matróna ahelyett, hogy tiltakozott volna, csak zokogással felelt, e fájdalom által hirtelen felvilágosítva s e gyászba öltözött nő láttára, a szívéhez kapott és elkiáltotta magát:

— Raoul meghalt: . . .

. . . Sokáig sirtak mindketten anélkül, hogy beszéltek volna s nézték a szemök előtt elterülő kis tavat.

Végre megkérdezte az anya:

— Mi módon ismerkedett meg a kisaszony veled?

És a lányka elbeszélte neki röpké szerelmeket amaz este óta, mikor valaki bemutatta neki Raoul-t az öltözőjében egész az utolsó légyottig, amelyen Raoul még vidáman, teljes egészségben jelent meg. Ő, a lányka sohasem kérdezte, hogy hová is juttathatja őt ez a szerelem.

Sokáig elbeszélgettek halkan, mint valami halottas ágy mellett, míg megszólalt az ör sipja. Ekkor a lányka felkelt.

— Adieu, asszonyom, mondta könyeit felszárítva. Itt kell önt hagynom. Ma este komédiát játszom.

Meghajította magát szomorúan, tiszteletteljesen; de az anya karjaiba zárta őt. És mig így magához ölelte tartotta, megtörtén susogta:

— Gyermekeim, engedje meg, hogy írjak néha magának, ha nagyon szomorú leszek, hogy légyottot adjak itt magának ezen a padon. Ő róla fogunk beszélni.

Huques Le Roux.

— **A karlóczi kongresszus és Torontál-megye.** A holnap Karlóczán összeülő patriarkaválasztó kongresszus iránt a torontálvármegyei szerbesség körében is élénk érdeklődés nyilvánul. A vármegye öt szerb választókerületéből azonban csak három kerület lesz képviselve a kongresszuson és pedig a pancsovai, nagykikindai és módosi kerületek. A nagybecskereki kerület képviselője, Gligorijevity János zavaros ügyei miatt nem vehetett részt a választáson, a törökbecsei kerület képviselője, Pavlovics Lyubomir pedig tudvalevőleg meghalt.

— **Iparengedélyek.** Nagybecskerek város tanácsa mint iparhatóság a szombaton délelőtt megtartott ülésen a következőknek adott iparigazolványt: Tolveth Frigyesnek fűszerkereskedésre, Frank Lajosnak szabó- és ruhaüzletre, Szőlősi Andrásnak hajóács és Stein Jánosnak asztalos mesterségre.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A nagybecskereki ipartestület Seprős Valtér elnöklésével tegnap délután 2 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek két fontosabb tárgya volt, a vásári szabályzat ügye és egy iparoskör létesítése. A vásári szabályzatot illetőleg a közgyűlés kimondotta, hogy az országos vásárok megtartására három nap elegendő, pusztán csak azt javasolja a közgyűlés, hogy a kirakodó-vásárok ezentúl az állatvásárokkal egyidejűleg tartassanak meg. Az ipartestület azután elhatározta, hogy Nagybecskereken egy iparoskört fog alakítani, amelynek alapszabályát a tegnapi rendkívüli közgyűlésen már el is fogadták. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **Hurcolkodás a városnál.** A rendőrség és a városi orvosi hivatal már áthurcolkodott a régi járásbírói épületbe s most a törvényszéki épületnek igyekszik a város hasznát venni, a mennyeiben az épület földszinti helyiségeiben fogja elhelyezni a városi pénztárt, az adó- és jövedéki hivatalt, míg a régi rendőrségi épületet átalakítják s átadják Erdős Béla polgári iskolai tanárnak, aki ott szeptember elsőjén egy új fiu-internátust fog nyitni. Az átalakító munkák mindenütt már serényen folynak s a hurcolkodás már a jövő hó folyamán megvége.

— **Nemzetközi sajtókongresszus Berlinben.** A XII-ik nemzetközi sajtókongresszust ez évben Berlinben tartja meg a nemzetközi sajtósövetség, szeptember 21-től 26-ig. Erre az időre fényes programot állítottak össze a berlini hírlapírók, kik a város társadalmával együttesen már hetek óta készítik elő a sajtó berlini ünnepét. Az előzetes programot így ösmerteti a rendező-bizottság: szeptember 21-én este 7 és fél órakor: fogadás a parlament épületében; szeptember 22-én: a kongresszus megnyitása a parlament üléstermében, tanácskozás, este 8 órakor Berlin város estélye a városháza termeiben; szeptember 23-án: gyűlés, délután Berlin megtekintése, este az operában diszlocadás; szeptember 24-én: gyűlés, este 7 órakor a berlini hírlapírók lakomája; szeptember 25-én: utazás Potsdamba, reggeli Grunewaldban, a várkastélyok megtekintése, gőzhajózás a Havel-folyón, este disz-bankett Wannseeban; szeptember 26-án: a kongresszus befejezése, ebéd a zoológiai kertben, este hét órakor a börze termeiben a berlini kereskedők estélye; szeptember 27-én: reggel különvonaton utazás Frankfurtba és Wiesbadenba. A berlini szállótulajdonosok lekötöztető előzetesekkel ajánlottak fel kedvezményes áru szobákat a vendég hírlapírók részére. A kongresszuson a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége, mint a nemzetközi sajtósövetség tagja, is részt fog venni. A szövetséget ez alkalomból: Szávay Gyula elnök, Barát Armin alelnök és Rábel László igazgatósági tag fogják képviselni.

— **Anna.** Valamikor a nyár poézisét jelentette az Anna név. Ami forróságot a júliusi nap szétszórt, a plátánok lombkoronái alatt újra kisugarazták a fiatal szívek. Édes emlék fűződött sokáig nemzedékről nemzedékre az Anna-bálokhoz s nagyapáink az Anna-bálokban vallottak szerelmet nagyanyáinknak. . . Ez mind egykor így volt. Ma már azonban ugyszólván észrevétlenül elcsúszunk Anna napja fölött. Valamikor heteken át készültek az emberek Anna napjára, ma pedig már csak utána jut eszünkre, hogy: nini, hiszen tegnap Anna napja volt! . . . Mindössze azonban ez a kis meglepődő felkiáltás, azután vállvonogatás jut ma már az Anna-nap emlékének. Hát megvolt: menjünk tovább. Tülekedni kell, ábrándozni nem lehet. . .

— **Egy proletár-költő felolvasása.** Morris Rosenfeld, a világhírű proletár-költő, akinek nemrégiben halálát írták meg az európai lapok, most Karlsbadban gyógyítja magát. A kura elvégzése után európai körutra indul s Budapestre is ellátogat s felolvasat fog ott tartani angol nyelven. Egészsége már teljesen helyreállt s visszanyerte a látóképességét is. Karls-

badban e hónap 29-én előadást tart a gyógyteremben s ez alkalommal Sonnenthal Adolf, az imert bécsi színművész több költeményét fogja elszavalni. Kiss Arnold budai főrabbi, dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi fia, Rosenfeld költeményeinek fordítója is szerepelni fog az estén; Rosenfeld több költeményét fogja felolvasni magyar fordításban.

— **Művészestély.** Elvezetés estében volt rész szombaton a nagybecskereki közönségnek. A szegedi városi színház néhány jeles tagja nyári körutára indult s Nagybecskereket is utbaejtették, ahol egy estét át szerepeltek. A művészestély a kaszinó kertben volt, amelyen nagyszámú közönség jelent meg. A műsoron szerepeltek K. H e g y i Lili szubrett és B á r d o s Margit koloratúr énekesnő, akiknek minden egyes számát a közönség nagy tetszéssel fogadta. Ugyancsak sok tapsban volt része Krémer Jenő komikusnak és Mezey Péter jellemszínésznek is, akik tréfás előadásokkal szórakoztatták a közönséget. Sümegi Odón bonviván a Fráter-nóták éneklésével aratott sok tapsot. Vándori pedig néhány szép vers előadásával aratott tetszést. Utolsó szám volt a „Parasztszerelem” paródiája, amelyet Kun Rikárd karnagy kísért a zongorán s amely szintén tetszést a közönségnek.

— **Méhészek figyeimébe.** A „Magyar Országos Központi Méhészeti Egyesület” kérelmére a kereskedelemügyi miniszter f. évi július 18-án 55078. sz. alatt kelt elhatározásával, a f. év augusztus hó 8-12-ig terjedő időben Bécsújhelyen méhészeti kiállításra kapcsolatosan tartandó 53-ik vándorgyűlésre utazó méhészek számára egy a m. kir. államvasutak, mint az ezen vasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak vonalain is utazási kedvezményt engedélyezett, mely szerint úgy az oda-, mint a visszautazás alkalmával az I. kocsiosztály számára egy egész másodosztályú, a II. kocsiosztály számára egy egész harmadosztályú, a III. kocsiosztály számára pedig egy fél II. osztályú jegy váltandó. A kedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolványokról, valamint olcsó és jó lakásokról és vezetésről a fent nevezett egyesület (Budapest, VIII., Ludovika-utca 22.) és a „Méhészeti Lapok” szerkesztősége (I. Virányos-ut 28. sz.) gondoskodik, ahol a kiállításra és vándorgyűlésre vonatkozó szükséges tudnivalók is megkaphatók.

— **Harcserű gyakorlat Pancsova és Kubin között.** Mint Pancsováról jelentik, augusztus végén Pancsova és Kubin között nagyszabású harcserű gyakorlat lesz. A gyakorlaton részt vesznek az összes dunai monitorok, gyalogság és esetleg tüzérség is. Több magas állású katonatiszt fog odaérkezni, akik a gyakorlatok tartama alatt Pancsován fognak tartózkodni.

— **Halottak a kocsik alatt.** Két végzetes szerencsétlenségről kapunk egyszerre hírt. Mindkét esetben kocsik alá került emberek lettek halálukát.

Az egyik eset Aracson történt, ahol a napokban utolsó gabonáját hordta be Szkrófánov Milos aracsi földesgazda. Amint a megakott kocsival a falun keresztül haladt, a lovak egy eséplőgéptől megijedtek s vad futásnak eredtek. Egyik fordulónál a kocsik felfordult s a szerencsétlen gazda a kocsik alá került. A gyorsan ott termott emberek teljesen összezuhanva húzták ki a kocsik alól.

A másik hasonló szerencsétlenség Szerbereszturon történt. Ott a múlt héten ifj. Vidacs János a buzakévekkel megrakott kocsiról leesett és a kocsik kerekéi mellkasát teljesen bezuzták. A szerencsétlenül járt fiatal gyereket be szállították a törökkanizsai kórházba, ahol másnap meghalt. Az ügyben a vizsgálatot megindították.

— **A zenge emberi csemete fejlődése.** Mindnyájan ismerjük azt a hasonlatot, mely a kis gyermeket, a növényi csemetével hozza párhuzamba. Ezt a kertész óvja hidegtől, melegtől, szélről és vihartól, ápolja, öntözi, tisztogatja, gondoskodik termékeny talajáról, hogy nőjön és fejlődjen. Az emberi csemetét az anyai gond védi az ártalmaktól és gondoskodik gyarapodásáról szeretetének önzetlen melegevel — éjjel és nappal. Ne feledje el az anya, hogy csemetéknek táplálására semmi sem jobb, célszerűbb és biztosabb, mint az a régi, egyszerű és természetes Nestlé-liszt, a hagyományos tejeskásának tökéletesített formája.

— **A marhazárlat feloldása.** Említettük annak idején, hogy a Németvárosban lépene miatt marhazárlatot rendelt el a hatóság. A zárlat ideje most elmúlt, miért is dr. Perisics Zoltán polgármester a németvárosi marhazárlatot beszüntette.

— **Betörés egy postahivatalba.** A napokban éjjel betörők jártak Obéba község postahivatalában. A betörők kifeszítették az ablakokat és így hatoltak be az épületbe. Munkájuk azonban nem járt a remélt sikerrel, mert össze-vissza harmincegy koronát találtak és ezt — képzelték milyen átkozódás mellett — el is vitték. Éjszakára ugyanis a postahivatalok nem tartanak pénzt a hivatalban, hanem azt az utolsó postaindításnál elküldik. Szegő Obéba postamester is

ezen szabály szerint cselekedett és ezért jutott ily csekély összeg a betörőknek. A csendőrség különben megindította a nyomozást.

— **Köszönet** A vizsgák után az apa elmegy a tanítóhoz, hogy megköszönje a fiával való vesződséget.

— Igazán a legmelegebb köszönetemet kell kifejeznem a tanító urnak szives fáradozásaiért. Ha én nem lenne, akkor bizony az én fiam volna a legnagyobb számár a világon.

— **Sertésvész.** Nagyösz község belterületén a sertésvész szörványos felléptét a helyszínére kiszállt jár. m. kir. állatorvos több udvarban megállapította. Ennek alapján a nagyszentmiklósi szolgabíróság a község összes sertés állományára a zart elrendelte és utasította a község előjáróságát, hogy a sertésekre új marhaleveleket ki ne adjon, a künn levőknek pedig bevonását rendelte el.

— **Tűz.** Valkányról jelentik, hogy ott Czárán Tivadarné valkányi lakosnő tulajdonát képező nádfedeles ház a napokban ismeretlen módon kigyulladt és leégett. A tűz martalékául azonkívül ruhanemű, gazdasági eszközök és szárnyas baromfi esett áldozatul. A kár biztosítás folytán megtérül.

— **Lopás a Gerliczy-uradalomban.** Báró Gerliczy Ferenc deszki uradalomból a esütőtőrökönként pöntekre viradó éjjel két lókötő két lovat és egy kocsit elloptak. A hamarosan meg-ejtett nyomozás szálai Hódmezővásárhelyre vezetnek, ahol a vásárhelyi csendőrség a lókötőket le is tartóztatta. A meglopott jószágok ekként megkerültek.

— **Aki rovarporral akarja magát megölni.** Különös módon akarta magát megölni egy temesvári fiatal legény. Podstata Ferenc, tizenkilenc éves boltiszolga, aki Faber Izsák temesvár-józsefvárosi kereskedőnél volt szolgálatban, a napokban öngyilkossági szándékkal az egyik raktárban rovarporoldatot ivott, szerencsére azonban csak a gyomrát rontotta el. A mentők a kórházba szállították, ahonnan másnap már gyógyultan elbocsátották. Hogy miért szánta rá magát az öngyilkosságra, erre vonatkozólag megtagadott minden fölvilágosítást.

Katasztrófák színhelye volt legutóbb a főváros s a vidék. Tűztengerben, vagyonok romjai közt számos ember lelta halálát. Bármily megrendítőek is ezek a szerencsétlenségek, mégis milyen jelentéktelen eseményekké törpültek, ha áldozataik számát összehasonlítjuk az emberek ezreivel, akiknek élettragédiáját az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozzák. Pedig ha elolvassuk az „Értekezés a villamos gyógy-módról” című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legtovább idő alatt a gyógyulás útjára térnénk. Fentemlített könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek az Elektro vitalizer orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2. felelelet 50. sz.

— **Kéz a gépben.** Zombolyán az ottani téglagyárban a napokban Tésin Milán gyári munkás kezét egy téglaprés elkapta és kezefejét összemorzsolta. A szerencsétlen embert súlyos sérülésével elszállították az ottani kórházba.

TÁVIRATOK

A karlóczai kongresszus.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Günther Antal igazságügyminiszter ma reggel 7 órakor a patriárka-választó kongresszusra Karlóczára utazott.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlóczáról sürgönyzik, Günther Antal igazságügyminiszter, mint a patriárka-választó kongresszus királyi biztosa délután 3/4 órakor érkezett oda. A pályaudvarra kivonult a katonai díszszázad zászlóval és zenével s a katonaság a királyi biztost szabályszerű tisztelegéssel fogadta. Megjelent továbbá a pályaudvaron Karlócza város előjárósága, mely szintén ünnepélyesen üdvözölte a királyi biztost.

A pályaudvaron való fogadtatás befejeztével a király képviselője kíséretével az összes harangok zugása mellett az érseki rezidencia elé hajtatott, melynek főbejárata előtt Bogdanovics Lucian budai szerb püspök, az érsekség és metropólia adminisztrátora fogadta a püspöki kar és a papság élén s rövid üdvözlés után lakosztályába kísérte. A királyi biztos ezután az adminisztrátor és a püspökök, a papság képviselői, a katonai tisztikar, továbbá a hatóságok, hivatalok és intézetek képviselőinek tisztelegését fogadta, majd pedig meg látogatta az adminisztrátort és a püspököket.

A patriárka-választó kongresszusa ünnepélyes megnyitása holnap délelőtt tíz órakor lesz. Az épület előtt a kitűzött időre felvonul a díszszázad, a zászlóval és a zenével és a királyi biztost érkezése és távozása alkalmával a szabályszerű tisztelegésben részesíti. A tűzértség is kivonul. A királyi biztos ezután átveszi a kongresszuson elnöklő legidősebb püspök hódoló beszédének leírt szövegét s a kongresszust e püspök elnöklelte alatt hagyván, visszavonul. Ezután megtörténik a patriárka-választás.

Pállik Béla meghalt.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pállik Béla, a világhírű állatfelfedező ma reggel a Vöröskereszt kórházban meghalt. Pállikot a napokban agyszélhűdés érte, amelynek néhány napi szenvedés után áldozatul esett. Pállik 1845-ben született s így 63 évet élt. Állatképei, nevezetesen birkaképei világhírűek voltak s külföldön rendkívül drága pénzen keltek el. Halála széles körben mély részvételt kelt.

A királyhelmecezi mandátum.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Metzner Béla képviselőnek főrendiházi taggá való kinevezése folytán megüresedett királyhelmecezi mandátumra augusztus 4-re tüzték ki a választást. A választási elnök Farkas Róbert kanonok lesz. A jelölt Sennyei Miklós báró, aki holnap tartja programbeszédét. Ugyanekkor Metzner beszámolót tart.

Beszámoló.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, Csizmazia Endre, Sopron város képviselője tegnap tartotta ott beszámoló beszédét. Beszédében az önálló magyar bank felállításának szükségességét hangsúlyozta s egyben a választói jog reformjáról szólva azt mondta, hogy a reformban gondoskodva lesz a magyar állam nemzetileg jellegetek teljes megővéséről.

A görög és az olasz király találkozása.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Atheni sürgöny szerint György görög király és Viktor Emánuel olasz király a jövő hónap első felében Athen közelében találkozni fognak.

A szász király vendégei.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lipcséből jelentik, a Cumberlandi herceg, Lipót és György bajor hercegek tegnap a szász király látogatására odaértek. A fejedelmi vendégeket nagy ünnepélyességgel fogadták.

A török alkotmány.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint egész Törökországban kihirdették az alkotmányt. A szultán egyuttal elrendelte a választások azonnali kiírását.

Elítélt szocialisták.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, az ottani törvényszék osztályellenes izgatás címén Varga Ferenc szocialdemokrata párttitkárt egy évi és Szilágyi Kiss István szocialistát hat havi államfogházra ítélte.

A zugbankárok ügye.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A letartóztatott zugbankárok ügyében ma az a fordulat történt, hogy a vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatottaknak szabadon bocsátását. A vizsgálóbíró végzését az ügyész azonnal megfélebbezte s az ügyben holnap dönt a vádtanács.

Nagy automobil szerencsétlenség.

Budapest, július 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hollandiai Cumardeban egy automobil, melyen nyolcan ültek, nekiment egy aratógépnek. Az összeütközés következtében négy ember meghalt, a másik négy pedig súlyosan megsérült.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 22 38 — —
Rozs (októberre 1908.) . . . 18 84 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 16 46 — —
Tengeri (augusztusra) . . . 14 40 — —
Tengeri (új, októberre) . . . 14 84 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

7/7/1908. sz.

Gyűléssz. község előjáróságától.

HIRDETMÉNY.

Gyűléssz. községben 1908. évi július hó 18-án egy

2 évesnek látszó pej

152 cm. magas kanca ló bitangásban találtatott. Igazolt tulajdonosa f. évi augusztus hó 16-ig Gyűléssz. községtől átveheti.

Ha ezen idő alatt a tulajdonos nem jelentkeznék, a bitangásban talált kanca 1908. évi augusztus 16-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Gyűléssz., 1908. évi július 26.

Fleischer Gyula,

jegyző.

681-1.1

3406/1908. sz.

A pancsovai szolgabíróságtól.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő szefkerini községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás áll évi 720 koronából. Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. évi augusztus 15-ig nyújtsák be a pancsovai szolgabírósághoz. A választás napját később fogom kitűzni.

Pancsova, 1908. évi július hó 22.

Főszolgabíró távol:

Krevráth Ármin,

szolgabíró.

683-31

1277/1908. sz.

Számos község előjáróságától.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirott község előjárósága részéről ezennel hivatalosan közhírré teszi, hogy Számos községben gyakorlandó

vadászati jog

1908. évi augusztus hó 14-től 1914. évi augusztus hó 14-ig terjedő 6 (hat) évi időtartamra f. évi augusztus 12-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Számos, 1908. évi július 23.

Mravics Nándor, Csobanin Velimir,
s.-jegyző. 682-32 bíró.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 8 óra 50 perc.
Szegedről: (mótkocsis) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 20 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótkocsis) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalalva—Pancsova és Alibánára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

